

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ АНСАМБЛЕВОГО НАВЧАННЯ ТА СТВОРЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Мета роботи: використовуючи спеціалізовані бібліотеки та мову програмування Python дослідити методи ансамблів у машинному навчанні та створити рекомендаційні системи.

ЧАСИНА 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ АНСАМБЛЕВОГО НАВЧАННЯ

1. ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Теоретичні відомості подані на лекціях. Також доцільно вивчити матеріал поданий в літературі:

Джоши Пратик. Искусственный интеллект с примерами на Python. : Пер. с англ. - СПб. : ООО "Диалектика", 2019. - 448 с. - Парал. тит. англ. ISBN 978-5-907114-41-8 (рус.)

Можна використовувати Google Colab або Jupiter Notebook.

Термін ансамблеве навчання (ensemble learning) відноситься до процесу побудови множини моделей та пошуку такої їх комбінації, яка дозволяє отримати кращі результати ніж кожна з моделей окремо. У якості індивідуальних моделей можуть виступати класифікатори, регресори і інші об'єкти, що дозволяють моделювати дані тим чи іншим способом.

Ансамблеве навчання застосовується в багатьох сферах, наприклад, прогностичній класифікації, виявлення аномалій та інше.

Чому застосовується ансамблеве навчання? Щоб це зрозуміти, звернемося до реального прикладу. Припустимо, ви хочете купити новий телевізор, але про останні моделі вам нічого не відомо.

Ваше завдання - купити найкращий телевізор із тих, які пропонуються за доступною для вас ціною, але ви недостатньо добре знаєте ринок, щоб зробити обґрунтований вибір. У подібних випадках ви цікавитеся думкою кількох експертів у цій галузі. Так вам легше прийняти найвірніше рішення. У більшості випадків ви не прив'язуватиметеся до думки якогось одного фахівця і приймете остаточне рішення на основі узагальнення оцінок, зроблених різними людьми. Ми робимо так, тому що прагнемо звести до мінімуму ймовірність прийняття невірних чи недостатньо оптимальних рішень.

При виборі моделі найчастіше виходять з того, щоб вона призводила до найменших помилок на тренувальному наборі даних. Проблема полягає в

тому, що такий підхід не завжди працює через можливий ефект перенавчання. Навіть якщо перехресна перевірка моделі підтверджує її адекватність вона може призводити до незадовільних результатів для невідомих даних.

Однією з основних причин ефективності ансамблевого навчання є те, що цей метод дозволяє знизити загальний ризик вибору невдалої моделі. Завдяки тому, що тренування здійснюється на широкій різноманітності навчальних наборів даних, ансамблевий підхід дозволяє отримувати непогані результати для невідомих даних. Якщо ми створюємо модель на основі ансамблевого навчання, то результати, отримані з використанням індивідуальних моделей, повинні виявляти певний розкид. Це дозволяє вловлювати всілякі нюанси, в результаті чого узагальнена модель виявляється більш точною. Зазначене розмаїття результатів досягається за рахунок використання різних навчальних параметрів для індивідуальних моделей, завдяки чому вони генерують різні межі рішень для тренувальних даних. Це означає, що кожна модель буде використовувати різні правила для логічного висновку, тим самим забезпечуючи більш ефективний спосіб валідації кінцевого результату. Якщо між моделями спостерігається узгодженість, то це означає що модель коректна.

Випадкові та гранично випадкові ліси

Випадковий ліс (random forest) - окремий випадок ансамблевого навчання у якому індивідуальні моделі конструюються з використанням дерев рішень. Отриманий ансамбль використовується в подальшому для прогнозування результатів. При конструюванні окремих дерев використовують випадкові підмножини тренувальних даних. Це гарантує розкид даних між різними деревами рішень. Як зазначалося вище, в ансамблевому навчанні дуже важливо забезпечити різноманітність ансамблю індивідуальних моделей.

Однією з найбільших переваг випадкових лісів є те, що вони не перенавчаються. Як ви вже знаєте, у машинному навчанні ця проблема трапляється досить часто. Конструюючи неоднорідну множину дерев рішень за рахунок використання різних випадкових підмножин, ми гарантуємо відсутність перенавчання моделі на тренувальних даних.

У процесі конструювання дерева рішень його вузли послідовно розщеплюються, і їм вибираються найкращі порогові значення, що знижують ентропію кожному рівні. У процесі розщеплення вузлів враховуються в повному обсязі ознаки, що характеризують дані вхідного набору.

Натомість вибирається найкращий спосіб розщеплення вузлів, заснований на поточному випадковому піднаборі ознак, що розглядаються. Включення фактора випадковості збільшує зміщення випадкового лісу, проте дисперсія зменшується завдяки усередненню. Це обумовлює робастність (стійкість до відхилень) результуючої моделі.

Гранично випадкові ліси (extremely random forests) ще більше посилюють роль фактора випадковості. Поряд із випадковим вибором ознак випадково вибираються також граничні значення. Ці випадково генеровані значення

стають правилами розбиття, що додатково зменшують варіативність моделі. Тому використання гранично випадкових лісів зазвичай призводить до більш гладких меж прийняття рішень у порівнянні з тими, які вдається отримати за допомогою випадкових лісів.

2. ЗАВДАННЯ НА ЛАБОРАТОРНУ РОБОТУ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЙОГО ВИКОНАННЯ

Завдання 2.1. Створення класифікаторів на основі випадкових та гранично випадкових лісів

Використовувати файл вхідних даних: `data_random_forests.txt`, побудувати класифікатори на основі випадкових та гранично випадкових лісів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Способи створення класифікаторів обох типів дуже схожі, тому для вказівки того, який класифікатор створюється, ми будемо використовувати вхідний прапор.

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import argparse
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.metrics import classification_report
from sklearn import cross_validation
from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier,
ExtraTreesClassifier
from sklearn import cross_validation
from sklearn.metrics import classification_report
from utilities import visualize_classifier
```

Визначимо синтаксичний аналізатор (парсер) аргументів для Python, щоб можна було приймати тип класифікатора як вхідний параметр. Задаючи відповідне значення цього параметра, ми зможемо вибирати тип класифікатора, що створюється.

```
# Парсер аргументів
```

```
def build_arg_parser():
    parser = argparse.ArgumentParser(description='Classify \
        data using Ensemble Learning techniques')
    parser.add_argument('--classifier-type',
        dest='classifier_type', required=True,
        choices=['rf', 'erf'], help="Type of \
        classifier to use; can be either 'rf' or \
        'erf'")
    return parser
```

Визначимо основну функцію та вилучимо вхідні аргументи.

```
if __name__ == '__main__':
    # Вилучення вхідних аргументів
    args = build_arg_parser().parse_args()
    classifier_type = args.classifier_type
```

У файлі data_random_forests.txt кожен рядок містить значення розділені комою. Перші два значення відповідають вхідним даним, останнє – цільовій мітці. У цьому наборі даних містяться три різні класи. Завантажимо дані із цього файлу.

```
# Завантаження вхідних даних
input_file = 'data_random_forests.txt'
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
X, y = data[:, :-1], data[:, -1]
```

Розіб'ємо вхідні дані на три класи.

```
# Розбиття вхідних даних на три класи
class_0 = np.array(X[y==0])
class_1 = np.array(X[y==1])
class_2 = np.array(X[y==2])
```

Візуалізуємо вхідні дані.

```
# Візуалізація вхідних даних
```

```
plt.figure()
plt.scatter(class_0[:, 0], class_0[:, 1], s=75,
            facecolors='white', edgecolors='black',
            linewidth=1, marker='s')
plt.scatter(class_1[:, 0], class_1[:, 1], s=75,
            facecolors='white', edgecolors='black',
            linewidth=1, marker='o')
plt.scatter(class_2[:, 0], class_2[:, 1], s=75,
            facecolors='white', edgecolors='black',
            linewidth=1, marker='^')
plt.title('Входные данные')
```

Розіб'ємо дані на навчальний та тестовий набори.

Розбивка даних на навчальний та тестовий набори

```
X_train, X_test, y_train, y_test =
    cross_validation.train_test_split(
        X, y, test_size=0.25, random_state=5)
```

Визначимо параметри, які використовуватимемо при конструюванні класифікатора. Параметр `n_estimator` - це кількість дерев. Параметр `max_depth` - це максимальна кількість рівнів у кожному дереві. Параметр `random_state` - це початкове значення для генератора випадкових чисел, необхідне ініціалізації алгоритму класифікатора з урахуванням випадкового лісу.

Класифікатор на основі ансамблевого навчання

```
params = {'n_estimators': 100, 'max_depth': 4,
          'random_state': 0}
```

Залежно від того, яке значення вхідного параметра ми надали, класифікатор конструюється на основі випадкового або гранично випадкового лісу.

```
if classifier_type == 'rf':
    classifier = RandomForestClassifier(**params)
else:
    classifier = ExtraTreesClassifier(**params)
```

Навчимо та візуалізуємо класифікатор.

```
classifier.fit(X_train, y_train)
visualize_classifier(classifier, X_train, y_train,
                    'Training dataset')
```

Обчислимо результат на тестовому наборі даних та візуалізуємо його.

```
y_test_pred = classifier.predict(X_test)
visualize_classifier(classifier, X_test, y_test,
                    'Тестовый набор данных')
```

Перевіримо, як працює класифікатор, вивівши звіт із результатами класифікації.

```
# Перевірка роботи класифікатора
class_names = ['Class-0', 'Class-1', 'Class-2']
print("\n" + "#" * 40)
print("\nClassifier performance on training dataset\n")
print(classification_report(y_train,
                           classifier.predict(X_train), target_names=class_names))
print("#" * 40 + "\n")

print("#" * 40)
print("\nClassifier performance on test dataset\n")
print(classification_report(y_test, y_test_pred,
                           target_names=class_names))
print("#" * 40 + "\n")
```

Виконайте цей код, запросивши створення класифікатора на основі випадкового лісу за допомогою прапорця **rf** вхідного аргументу. Введіть у вікні терміналу наступну команду:

```
$ python3 random_forests.py --classifier-type rf
```

У процесі виконання цього коду отримайте **ряд зображень та занесіть їх у звіт**.

Графік вхідних даних. На графіку квадрати, кола та трикутники представляють три класи. Оцініть візуально, що класи значною мірою перекриваються, проте на цьому етапі це нормально. **Графік занесіть у звіт**.

Зображення на якому відображені границі класифікатора. **Графік занесіть у звіт**.

Тепер виконайте той самий код, запросивши створення класифікатора на основі гранично випадкового лісу за допомогою прапорця **erf** вхідного аргументу. Введіть у вікні терміналу наступну команду:

```
$ python3 random_forests.py --classifier-type erf
```

Отримайте зображення то порівняйте його з попереднім. **Графік занесіть у звіт.** Зверніть увагу, що в останньому випадку були отримані більш лагідні піки. Це обумовлено тим, що в процесі навчання гранично випадкові ліси мають більше можливостей для вибору оптимальних дерев рішень, тому, як правило, вони забезпечують отримання кращих границь.

Оцінка мір достовірності прогнозів

Якщо ви подивитеся на результати, що відображаються у вікні терміналу, побачите, що для кожної точки даних виводяться ймовірності. Цими ймовірностями вимірюються рівні довірливості (рівні довіри) для кожного класу. Оцінка рівнів довіри відіграє важливу роль у машинному навчанні. Додайте в той же файл наступний рядок, який визначає масив тестових точок даних.

```
# Обчислення параметрів довірливості
test_datapoints = np.array([[5, 5], [3, 6], [6, 4],
                             [7, 2], [4, 4], [5, 2]])
```

Об'єкт класифікатора має убудований метод, призначений для обчислення рівнів довірливості. Класифікуємо кожну точку та обчислимо рівні довірливості.

```
print("\nConfidence measure:")
for datapoint in test_datapoints:
    probabilities =
classifier.predict_proba([datapoint])[0]
    predicted_class = 'Class-' +
str(np.argmax(probabilities))
    print('\nDatapoint:', datapoint)
    print('Predicted class:', predicted_class)
```

Візуалізуємо тестові точки даних на підставі меж класифікатора.

```
# Візуалізація точок даних
visualize_classifier(classifier, test_datapoints,
                     [0]*len(test_datapoints),
                     'Тестовые точки данных')

plt.show()
```

Результат виконання цього коду із прапором **rf занесіть у звіт**

У вікні терміналу з'явиться виведена інформація **Скріншот цієї інформації виріжте та занесіть у звіт.**

Для кожної точки даних обчислюється можливість її належності кожному з трьох класів. Ми вибираємо той клас, якому відповідає найвищий рівень довіри.

Результат виконання коду із прапором **erf** **занесіть у звіт**.

У вікні терміналу з'явиться виведена інформація **Скріншот цієї інформації виріжте та занесіть у звіт**.

Збережіть код робочої програми під назвою LR_4_task_1.py

Код програми, графік функції та результати оцінки якості занесіть у звіт.

Зробіть висновок

Завдання 2.2. Обробка дисбалансу класів

Використовуючи для аналізу дані, які містяться у файлі `data_imbalance.txt` проведіть обробку з урахуванням дисбалансу класів.

Якість класифікатора залежить від даних, що використовуються для навчання. Однією з найпоширеніших проблем, із якими доводиться зіштовхуватися у реальних завданнях, є якість даних. Щоб класифікатор працював надійно, йому необхідно надати рівну кількість точок даних для кожного класу. Однак у реальних умовах гарантувати дотримання цієї умови не завжди можливо. Якщо кількість точок даних для одного класу в 10 разів більше, ніж для іншого, то класифікатор віддаватиме перевагу першому класу. Отже, такий дисбаланс необхідно врахувати алгоритмічно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import sys
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.ensemble import ExtraTreesClassifier
from sklearn import cross_validation
from sklearn.metrics import classification_report
from utilities import visualize_classifier
```

Використовуємо для аналізу дані, які містяться у файлі `data_imbalance.txt`. У цьому файлі кожен рядок містить значення розділені

комою. Перші два значення відповідають даним, останнє – цільовій мітці. У цьому наборі даних є два класи. Завантажимо дані із цього файлу.

```
# Завантаження вхідних даних
input_file = 'data_imbalance.txt'
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
X, y = data[:, :-1], data[:, -1]
```

Розіб'ємо вхідні дані на два класи.

```
# Поділ вхідних даних на два класи на підставі міток
```

```
class_0 = np.array(X[y==0])
class_1 = np.array(X[y==1])
```

Візуалізуємо вхідні дані, використовуючи точкову діаграму.

```
# Візуалізація вхідних даних
```

```
plt.figure()
plt.scatter(class_0[:, 0], class_0[:, 1], s=75,
            facecolors='black', edgecolors='black',
            linewidth=1, marker='x')
plt.scatter(class_1[:, 0], class_1[:, 1], s=75,
            facecolors='white', edgecolors='black',
            linewidth=1, marker='o')
plt.title('Входные данные')
```

Розіб'ємо дані на навчальний та тестовий набори.

```
# Розбиття даних на навчальний та тестовий набори
```

```
X_train, X_test, y_train, y_test =
    cross_validation.train_test_split(
        X, y, test_size=0.25, random_state=5)
```

Визначимо параметри для класифікатора з урахуванням гранично випадкових лісів. Зверніть увагу на вхідний параметр `balance`, який керує тим, чи враховуватиметься алгоритмічно дисбаланс класів.

У разі врахування цього фактора ми повинні додати ще один параметр, `class_weight`, що балансує ваги таким чином, щоб вони були пропорційні до кількості точок даних у кожному класі.

```
# Класифікатор на основі гранично випадкових лісів
```

```

params = {'n_estimators': 100, 'max_depth': 4,
          'random_state': 0}
if len(sys.argv) > 1:
    if sys.argv[1] == 'balance':
        params = {'n_estimators': 100, 'max_depth': 4,
                  'random_state': 0, 'class_weight': 'balanced'}
    else:
        raise TypeError("Invalid input argument; should be
                        'balance'")

```

Створимо, навчимо і візуалізуємо класифікатор, використовуючи тренувальні дані.

```

classifier = ExtraTreesClassifier(**params)
classifier.fit(X_train, y_train)
visualize_classifier(classifier, X_train, y_train, 'Training dataset')

```

Передбачимо та візуалізуємо результат для тестового набору даних.

```

y_test_pred = classifier.predict(X_test)
visualize_classifier(classifier, X_test, y_test, 'Тестовый набор данных')

```

Обчислення показників ефективності класифікатора

```

class_names = ['Class-0', 'Class-1']
print("\n" + "#" * 40)
print("\nClassifier performance on training dataset\n")
print(classification_report(y_train,
                             classifier.predict(X_train), target_names=class_names))
print("#" * 40 + "\n")

print("#" * 40)
print("\nClassifier performance on test dataset\n")
print(classification_report(y_test, y_test_pred,
                             target_names=class_names))
print("#" * 40 + "\n")

plt.show()

```

Графік вхідних даних занесіть у звіт.

Графік даних класифікатора для тестового набору занесіть у звіт.

Зверніть увагу що, класифікатору не вдалося визначити фактичну межу між двома класами. В даному випадку обчислену межу представляє чорна пляма у верхній частині малюнка.

У вікні терміналу також відобразиться інформація. **Скрін з інформацією виріжте та занесіть у звіт!**

Також буде виведено попередження про наявність нульових значень у першому рядку з числовими даними, що призводить до виникнення помилки поділу на нуль (виключення `ZeroDivisionError`) при спробі обчислення показника `f1-score`. Щоб це попередження не з'являлося, запустіть код у вікні терміналу із прапором `ignore`.

```
python3 --W ignore class_imbalance.py
```

Далі для врахування дисбалансу класів виконайте код:

```
python3 class_imbalance.py balance
```

Графік даних класифікатора занесіть у звіт.

У вікні терміналу також відобразиться інформація. **Скрін з інформацією виріжте та занесіть у звіт!**

Збережіть код робочої програми з обов'язковими коментарям під назвою `LR_4_task_2.py`
Зробіть висновок

Завдання 2.3. Знаходження оптимальних навчальних параметрів за допомогою сіткового пошуку

Використовуючи дані, що містяться у файлі `data_random_forests.txt`, знайти оптимальних навчальних параметрів за допомогою сіткового пошуку.

У процесі роботи з класифікаторами вам не завжди відомо, які параметри є найкращими. Їх підбір вручну методом грубої сили (шляхом перебору всіх можливих комбінацій) практично нереалізований.

І тут на допомогу приходить сіточний пошук (`grid search`). Розглянемо як це робиться.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```

import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.metrics import classification_report
from sklearn import cross_validation, grid_search
from sklearn.ensemble import ExtraTreesClassifier
from sklearn import cross_validation
from sklearn.metrics import classification_report

from utilities import visualize_classifier

```

Використовуємо для нашого аналізу дані, що містяться у файлі `data_random_forests.txt`.

```

input_file = 'data_random_forests.txt'
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
X, y = data[:, :-1], data[:, -1]

```

Розіб'ємо дані на три класи.

```

# Розбиття даних на три класи на підставі міток
class_0 = np.array(X[y==0])
class_1 = np.array(X[y==1])
class_2 = np.array(X[y==2])

```

Розіб'ємо дані на навчальний та тестовий набори.

```

# Розбиття даних на навчальний та тестовий набори
X_train, X_test, y_train, y_test =
    cross_validation.train_test_split(
        X, y, test_size=0.25, random_state=5)

```

Задамо сітку значень параметрів, де будемо тестувати класифікатор.

Зазвичай ми підтримуємо постійним значення одного параметра та варіюємо інші. Потім ця процедура повторюється кожного з параметрів.

На разі ми хочемо знайти найкращі значення параметрів `n_estimators` і `max_depth`. Визначимо сітку значень параметрів.

```

# Визначення сітки значень параметрів

```

```
parameter_grid = [ {'n_estimators': [100],
                    'max_depth': [2, 4, 7, 12, 16]},
                    {'max_depth': [4], 'n_estimators': [25, 50, 100, 250]}
                  ]
```

Визначимо метричні характеристики, які має використовувати класифікатор для знаходження найкращої комбінації параметрів.

```
metrics = ['precision_weighted', 'recall_weighted']
```

Для кожної метрики необхідно виконати сітковий пошук, під час якого ми навчатимемо класифікатор конкретної комбінації параметрів.

```
for metric in metrics:
    print("\n##### Searching optimal parameters for", metric)

    classifier = grid_search.GridSearchCV(
        ExtraTreesClassifier(random_state=0),
        parameter_grid, cv=5, scoring=metric)
    classifier.fit(X_train, y_train)
```

Виведемо оцінку для кожної комбінації параметрів.

```
print("\nGrid scores for the parameter grid:")
for params, avg_score, _ in classifier.grid_scores_:
    print(params, '-->', round(avg_score, 3))
print("\nBest parameters:", classifier.best_params_)
```

Виведемо звіт із результатами роботи класифікатора.

```
y_pred = classifier.predict(X_test)
print("\nPerformance report:\n")
print(classification_report(y_test, y_pred))
```

Після виконання цього коду у вікні терміналу з'явиться інформація.

Скріншот цієї інформації занесіть у звіт.

Виходячи з комбінацій значень параметрів, використаних у сітковому пошуку, тут виведені результати, що відповідають найбільш оптимальній комбінації для показника precision.

Отримайте іншу комбінацію значень параметрів, що забезпечує отримання найкращого значення показника recall. **Скріншот цієї інформації занесіть у звіт.**

Вона відрізняється від першої, що цілком зрозуміло, оскільки precision і recall - різні метричні характеристики, що вимагають використання різних комбінацій параметрів.

Збережіть код робочої програми з обов'язковими коментарям під назвою LR_4_task_3.py

Код програми та рисунок занесіть у звіт.

Зробіть висновок

Завдання 2.4. Обчислення відносної важливості ознак

Коли ми працюємо з наборами даних, що містять N-вимірні точки даних, необхідно розуміти, що не всі ознаки однаково важливі. Одні з них відіграють більшу роль, ніж інші. Маючи в своєму розпорядженні цю інформацію, можна зменшити кількість розмірностей, що враховуються. Ми можемо використовувати цю можливість зниження складності алгоритму та його прискорення. Іноді деякі ознаки виявляються зайвими. Отже, їх можна безболісно виключити із набору даних.

Для обчислення важливості ознак будемо використовувати регресор AdaBoost. Скорочення походить від алгоритму Adaptive Boosting (адаптивна підтримка), який часто застосовується у поєднанні з іншими алгоритмами машинного навчання для підвищення їх ефективності. AdaBoost витягує навчальні точки даних для тренування поточного класифікатора, використовуючи деякий розподіл їх ваг. Цей розподіл ітеративно оновлюється, тому наступні класифікатори фокусуються на складніших точках. (Важкі точки - це точки, які були класифіковані неправильно.) Завдяки цьому точки даних, які раніше були неправильно класифіковані, отримують великі ваги у вибіркового набору даних, що використовується для навчання класифікаторів. Алгоритм об'єднує ці класифікатори в "комітет", який приймає остаточне рішення на підставі виваженої більшості голосів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.tree import DecisionTreeRegressor
from sklearn.ensemble import AdaBoostRegressor
from sklearn import datasets
from sklearn.metrics import mean_squared_error,
    explained_variance_score
from sklearn import cross_validation
from sklearn.utils import shuffle
```

Ми будемо використовувати вбудований набір даних із цінами на нерухомість, доступний у бібліотеці scikit-learn.

```
# Завантаження даних із цінами на нерухомість
housing_data = datasets.load_boston()
```

Перемішаємо дані, щоб підвищити об'єктивність нашого аналізу.

```
# Перемішування даних
X, y = shuffle(housing_data.data, housing_data.target,
               random_state=7)
```

Розіб'ємо дані на навчальний та тестовий набори.

```
# Розбиття даних на навчальний та тестовий набори
X_train, X_test, y_train, y_test =
    cross_validation.train_test_split(
        X, y, test_size=0.2, random_state=7)
```

Визначимо і навчимо регресор AdaBoost, застосовуючи регресор на основі дерева рішень у якості індивідуальної моделі.

```
# Модель на основі регресора AdaBoost
regressor = AdaBoostRegressor(
    DecisionTreeRegressor(max_depth=4),
    n_estimators=400, random_state=7)
regressor.fit(X_train, y_train)
```

Оцінимо ефективність регресора.

```
# Обчислення показників ефективності регресора AdaBoost
```

```

y_pred = regressor.predict(X_test)
mse = mean_squared_error(y_test, y_pred)
evs = explained_variance_score(y_test, y_pred )
print("\nADABOOST REGRESSOR")
print("Mean squared error =", round(mse, 2))
print("Explained variance score =", round(evs, 2))

```

Цей регресор має вбудований метод, який можна викликати для обчислення відносної важливості ознак.

```

# Вилучення важливості ознак
feature_importances = regressor.feature_importances_
feature_names = housing_data.feature_names

```

Нормалізуємо значення відносної ваги ознак.

```

# Нормалізація значень важливості ознак
feature_importances = 100.0 * (feature_importances /
max(feature_importances))

```

Відсортуємо ці значення відображення у вигляді діаграми.

```

# Сортування та перестановка значень
index_sorted = np.flipud(np.argsort(feature_importances))

```

Розставимо мітки вздовж осі X для побудови стовпчастої діаграми.

```

# Розміщення міток уздовж осі X
pos = np.arange(index_sorted.shape[0]) + 0.5

```

Побудуємо стовпчасту діаграму.

```

# Побудова стовпчастої діаграми
plt.figure()
plt.bar(pos, feature_importances[index_sorted], align='center')
plt.xticks(pos, feature_names[index_sorted])
plt.ylabel('Relative Importance')
plt.title('Оценка важности признаков с использованием регрессора
AdaBoost')
plt.show()

```

Після виконання цього коду на екрані з'явиться діаграма. **Діаграму занесіть у звіт та проаналізуйте.**

Відповідно до проведеного аналізу зробіть висновки, які ознаки мають найбільшу роль, а якими можна знехтувати. Висновки занесіть у звіт.

Код програми та результати занесіть у звіт.

Програмний код збережіть під назвою `LR_4_task_4.py`

Завдання 2.5. Прогнозування інтенсивності дорожнього руху за допомогою класифікатора на основі гранично випадкових лісів

Проведіть прогнозування інтенсивності дорожнього руху за допомогою класифікатора на основі гранично випадкових лісів. Використайте набір даних, доступний за адресою;

<https://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/Dodgers+Loop+Sensor>.

Цей набір містить дані про інтенсивність дорожнього руху під час проведення бейсбольних матчів на стадіоні Доджер-стедіум у Лос-Анджелесі.

Щоб зробити дані більш придатними для аналізу, їх необхідно піддати попередній обробці. Попередньо оброблені дані містяться у файлі `traffic_data.txt`. У цьому файлі кожен рядок містить рядкові значення, розділені комою. Як приклад розглянемо перший рядок. Значення в цьому рядку відформатовані наступним чином: день тижня, час доби, команда суперника, двійкове значення, що вказує, чи проходить матч (yes/no), кількість транспортних засобів, що проїжджають.

Метою завдання є прогнозування кількості транспортних засобів, що проїжджають дорогою, на підставі наданої інформації.

Отже, необхідно створити регресор, здатний прогнозувати вихідний результат. Створіть такий регресор на основі гранично випадкових лісів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.metrics import classification_report,
    mean_absolute_error
from sklearn import cross_validation, preprocessing
from sklearn.ensemble import ExtraTreesRegressor
from sklearn.metrics import classification_report
```

Завантажимо дані із файлу `traffic_data.txt`.

```

input_file = 'traffic_data.txt'
data = []
with open(input_file, 'r') as f:
    for line in f.readlines():
        items = line[:-1].split(',')
        data.append(items)

data = np.array(data)

```

Нечислові ознаки, що містяться серед цих даних, потребують кодування. Крім того, ми повинні простежити за тим, щоб числові ознаки не піддавалися кодуванню. Для кожної ознаки, що потребує кодування необхідно передбачити окремий кодувальник. Ми повинні відстежувати ці кодувальники, оскільки вони знадобляться нам, коли ми захочемо вирахувати результат для невідомої точки даних. Створимо вказані кодувальники.

```

# Перетворення рядкових даних на числові
label_encoder = []
X_encoded = np.empty(data.shape)
for i, item in enumerate(data[0]):
    if item.isdigit():
        X_encoded[:, i] = data[:, i]
    else:
        label_encoder.append(preprocessing.LabelEncoder())
        X_encoded[:, i] = label_encoder[-1]
        .fit_transform(data[:, i])
X = X_encoded[:, :-1].astype(int)
y = X_encoded[:, -1].astype(int)

```

Розіб'ємо дані на навчальний та тестовий набори.

```

# Розбиття даних на навчальний та тестовий набори
X_train, X_test, y_train, y_test =
    cross_validation.train_test_split(
        X, y, test_size=0.25, random_state=5)

```

Навчимо регресор на основі гранично випадкових лісів.

```

# Регресор на основі гранично випадкових лісів

```

```

params = {'n_estimators': 100, 'max_depth': 4,
          'random_state': 0}
regressor = ExtraTreesRegressor(**params)
regressor.fit(X_train, y_train)

```

Обчислимо показники ефективності регресора на тестових даних.

```

# Обчислення характеристик ефективності регресора на тестових даних
y_pred = regressor.predict(X_test)
print("Mean absolute error:",
      round(mean_absolute_error(y_test, y_pred), 2))

```

Розглянемо як обчислюється результат для невідомої точки даних. Для перетворення нечислових ознак на числові значення ми використовуємо кодувальники.

```

# Тестування кодування на одиночному прикладі
test_datapoint = ['Saturday', '10:20', 'Atlanta', 'no']
test_datapoint_encoded = [-1] * len(test_datapoint)
count = 0
for i, item in enumerate(test_datapoint):
    if item.isdigit():
        test_datapoint_encoded[i] = int(test_datapoint[i])
    else:
        test_datapoint_encoded[i] =
int(label_encoder[count].transform(test_datapoint[i]))
        count = count + 1

test_datapoint_encoded = np.array(test_datapoint_encoded)

```

Спрогнозуємо результат.

```

# Прогнозування результату для тестової точки даних
print("Predicted traffic:",
      int(regressor.predict([test_datapoint_encoded])[0]))

```

Виконавши цей код, ви отримаєте як вихідний результат значення 26, яке дуже близько до фактичного значення. У цьому не важко переконатися, звернувшись до файлу даних.

***Код програми та результати занесіть у звіт.
Програмний код збережіть під назвою LR_4_task_5.py***

ЧАСТИНА 2. СТВОРЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙНИХ СИСТЕМ

1. ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Системи рекомендацій

Персоналізація користувацького досвіду була пріоритетом і стала новою мантрою в галузях, орієнтованих на споживача. Можливо, ви помітили, як компанії електронної комерції розміщують персоналізовану рекламу для вас, пропонуючи, що купувати, які новини читати, яке відео дивитися, де/що їсти та з ким вам може бути цікаво спілкуватися (друзі/професіонали) у соціальних мережах. медіа сайти. Системи рекомендацій — це основна система фільтрації інформації, розроблена для прогнозування переваг користувачів і допомоги рекомендувати правильні елементи для створення специфічного для користувача досвіду персоналізації.

Існує два типи рекомендаційних систем: 1) фільтрація на основі вмісту та 2) спільна фільтрація (рис 1).

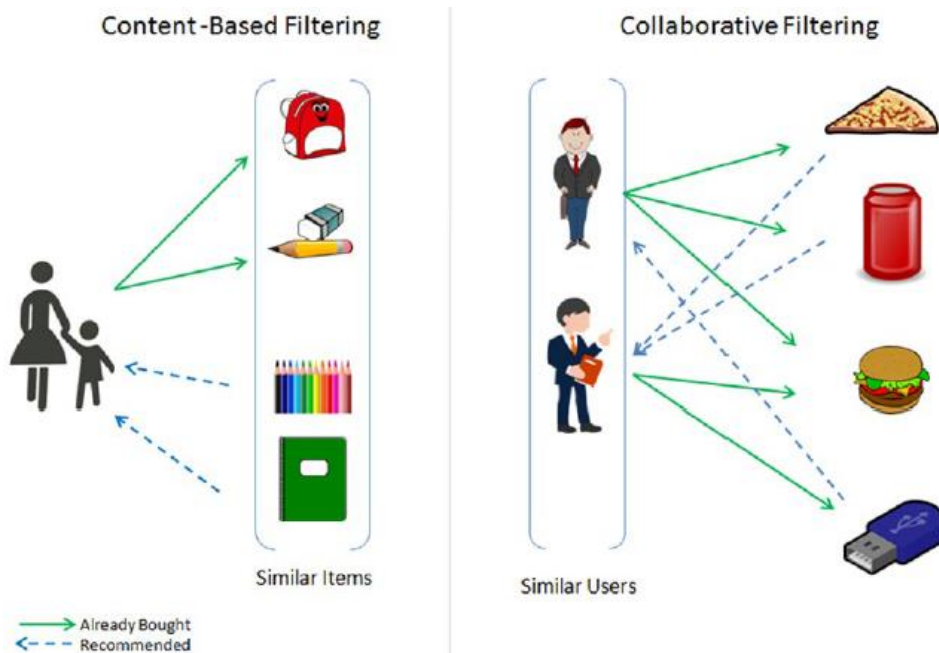

Рис.1

Фільтрація на основі вмісту (Content-Based Filtering)

Цей тип системи зосереджується на атрибуті подібності елементів, щоб дати вам рекомендації. Найкраще це можна зрозуміти на прикладі: якщо користувач придбав товари певної категорії, інші подібні товари з тієї ж категорії рекомендовані користувачеві (див. рис 1).

Алгоритм рекомендацій щодо схожості на основі елементів можна представити у вигляді:

$$\hat{x}_{k,m} = \frac{\sum_{i_b} sim_i(i_m, i_b)(x_{k,b})}{\sum_{i_b} |sim_i(i_m, i_b)|}$$

Спільна фільтрація (Collaborative Filtering (CF))

CF зосереджується на атрибуті подібності користувачів, тобто він знаходить людей зі схожими смаками на основі міри схожості з великої групи користувачів. На практиці існує два типи реалізації CF: на основі пам'яті та на основі моделі.

Тип на основі пам'яті в основному базується на алгоритмі подібності; Алгоритм розглядає елементи, які подобаються подібним людям, щоб створити ранжований список рекомендацій. Потім ви можете відсортувати рейтинговий список, щоб рекомендувати користувачеві перші n елементів.

Алгоритм рекомендацій щодо схожості на основі користувачів можна представити як:

$$pr_{x,k} = m_x + \frac{\sum_{u_y \in N_x} (r_{y,k} - m_y) \text{sim}(u_x, u_y)}{\sum_{u_y \in N_x} |\text{sim}(u_x, u_y)|}$$

Давайте розглянемо та дослідимо приклади рекомендаційних систем.

2. ЗАВДАННЯ НА ЛАБОРАТОРНУ РОБОТУ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЙОГО ВИКОНАННЯ

Завдання 2.6. Створення навчального конвеєра (конвеєра машинного навчання)

Зазвичай, системи машинного навчання будуються на модульній основі. Конкретна кінцева мета досягається з допомогою формування відповідних комбінацій окремих модулів. У бібліотеці `scikit-learn` містяться функції, що дозволяють об'єднувати різні моди в єдині конвеєр

Конвеєр може формуватися з модулів, що виконують різні функції, такі як відбір ознак, попередня обробка даних, побудова випадкових лісів, кластеризація і т.п.

Необхідно створити конвеєр, призначений для вибору найбільш важливих ознак з вхідних даних і їх подальшої класифікації з використанням класифікатора на основі гранично випадкового лісу.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```

from sklearn.datasets import samples_generator
from sklearn.feature_selection import SelectKBest, f_regression
from sklearn.pipeline import Pipeline
from sklearn.ensemble import ExtraTreesClassifier

```

Згенеруємо марковані вибірккові дані для процесів навчання та тестування. Пакет scikit-learn включає вбудовану функцію, яка справляється із цим завданням. У наведеному нижче рядку коду створюються 150 точок даних, кожна з яких є 25-мірним вектором. Числові значення у кожному векторі ознак генеруватимуться з використанням генератора випадкових вибірок. Кожна точка даних включає шість інформативних ознак і не містить жодної надлишкової.

Використовуємо наступний код.

Генерування даних

```

X, y = samples_generator.make_classification(n_samples=150,
                                           n_features=25, n_classes=3, n_informative=6,
                                           n_redundant=0, random_state=7)

```

Першим блоком цього конвеєра є селектор ознак. Цей блок відбирає k "найкращих" ознак. Встановимо для k значення 9.

Вибір k найважливіших ознак

```

k_best_selector = SelectKBest(f_regression, k=9)

```

Наступний блок конвеєра - класифікатор на основі гранично випадкового лісу з 60 деревами та максимальною глибиною, що дорівнює чотирьом. Використовуємо наступний код.

Ініціалізація класифікатора на основі гранично випадкового лісу

```

classifier = ExtraTreesClassifier(n_estimators=60, max_depth=4)

```

Створимо конвеєр за допомогою об'єднання описаних блоків. Ми можемо присвоїти ім'я кожному блоку, щоб їх легше було відслідковувати

Створення конвеєра

```

processor_pipeline = Pipeline([('selector', k_best_selector),
                              ('erf', classifier)])

```

Можна змінювати параметри окремих блоків. Давайте надамо значення 7 параметру k у першому блоці і значення 30 кількість дерев (n_estimators) у другому блоці. Для визначення областей видимості змінних ми використовуємо імена, раніше надані блокам.

Встановлення параметрів

```

processor_pipeline.set_params(selector__k=7, erf__n_estimators=30)

```

Навчимо конвеєр, використовуючи згенеровані перед цим вибіркові дані.

```
# Навчання конвеєра
processor_pipeline.fit(X, y)
```

Спрогнозуємо результати для всіх вхідних значень та виведемо їх.

```
# Прогнозування результатів для вхідних даних
output = processor_pipeline.predict(X)
print("\nPredicted output:\n", output)
```

Обчислимо оцінку, використовуючи марковані тренувальні дані.

```
# Виведення оцінки
print("\nScore:", processor_pipeline.score(X, y))
```

Витягнемо ознаки, відібрані блоком селектора. Ми вказали, що хочемо вибрати 7 таких ознак із загальної кількості 25. Використовуємо наступний код.

```
# Виведення ознак, відібраних селектором конвеєра
status = processor_pipeline.named_steps['selector']
        .get_support()

# Вилучення та виведення індексів обраних ознак
selected = [i for i, x in enumerate(status) if x]
print("\nIndices of selected features:",
      ', '.join([str(x) for x in selected]))
```

Після виконання цього коду у вікні терміналу відобразиться інформація
Зробіть скрін вікна терміналу та вставте його у звіт.

Напишіть висновок у звіт. У висновках поясніть:

Що міститься у першому списку?

Що означає значення Score?

Що міститься в останньому рядку ?

Збережіть код робочої програми під назвою LR_4_task_6.py

Завдання 2.7. Пошук найближчих сусідів

Для формування ефективних рекомендацій у рекомендаційних системах використовується поняття найближчих сусідів (nearest neighbours), суть якого полягає у знаходженні тих точок заданого набору, які розташовані на найближчих відстанях від зазначеної. Такий підхід часто застосовується для

створення систем, що класифікують точку даних на підставі її близькості до різних класів.

Здійсніть пошук найближчих сусідів заданої точки даних.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.neighbors import NearestNeighbors
```

Визначте вибірку двовимірних точок даних.

Вхідні дані

```
X = np.array([[2.1, 1.3], [1.3, 3.2], [2.9, 2.5], [2.7, 5.4],
              [3.8, 0.9], [7.3, 2.1], [4.2, 6.5], [3.8, 3.7],
              [2.5, 4.1], [3.4, 1.9], [5.7, 3.5], [6.1, 4.3],
              [5.1, 2.2], [6.2, 1.1]])
```

Визначте кількість найближчих сусідів, котрі хочемо витягти.

```
k = 5
```

Визначимо тестову точку даних, на яку будемо вилучати k найближчих сусідів.

Тестова точка даних

```
test_datapoint = [4.3, 2.7]
```

Відобразимо на графіку вхідні дані, використовуючи як маркери чорні кружки.

Відображення вхідних даних на графіку

```
plt.figure()
plt.title('Входные данные')
plt.scatter(X[:,0], X[:,1], marker='o', s=75, color='black')
```

Створимо та навчимо модель на основі методу k найближчих сусідів, використовуючи вхідні дані. Застосуємо цю модель для отримання найближчих сусідів нашої тестової точки даних.

Побудова моделі на основі методу k найближчих сусідів

```
knn_model = NearestNeighbors(n_neighbors=k,
                             algorithm='ball_tree').fit(X)
distances, indices = knn_model.kneighbors(test_datapoint)
```

Виведемо витягнуті з моделі точки даних, що є найближчими сусідами.


```
# Виведемо 'k' найближчих сусідів
print("\nK Nearest Neighbors:")
for rank, index in enumerate(indices[0][:k], start=1):
    print(str(rank) + " ==>", X[index])
```

Візуалізуємо найближчих сусідів.

```
# Візуалізація найближчих сусідів разом із тестовою точкою даних
plt.figure()
plt.title('Ближайшие соседи')
plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1], marker='o', s=75, color='k')
plt.scatter(X[indices[0][:k]][:, 0], X[indices[0][:k]][:, 1],
            marker='o', s=250, color='k', facecolors='none')
plt.scatter(test_datapoint[0], test_datapoint[1],
            marker='x', s=75, color='k')

plt.show()
```

У процесі виконання цього коду на екрані відобразяться два графіка.

Обидва графіка занесіть у звіт.

У вікні терміналу з'явиться інформація. **Інформацію занесіть у звіт**

Зробіть висновки в яких укажіть:

Що відображено на першому графіку.

Що відображено на другому графіку.

Що відображено у вікні терміналу.

Збережіть код робочої програми під назвою LR_4_task_7.py

Завдання 2.8. Створити класифікатор методом k найближчих сусідів

Класифікатор на основі k найближчих сусідів – це модель класифікації, в якій задана точка класифікується з використанням алгоритму найближчих сусідів. Для визначення категорії вхідної точки, даний алгоритм знаходить у навчальному наборі k точок, що є найближчими по відношенню до заданої. Після цього призначений точці даних клас визначається "голосуванням". Ми переглядаємо класи k елементів отриманим списком і вибираємо з них той клас, якому відповідає найбільша кількість "голосів". Значення k залежить від конкретного завдання.

Використовуючи для аналізу дані, які містяться у файлі `data.txt`. Створіть класифікатор методом k найближчих сусідів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
import matplotlib.cm as cm
from sklearn import neighbors, datasets
```

Завантажте вхідні дані з файлу `data.txt`. Кожен рядок цього файлу містить значення, розділені комою, причому дані представляють чотири класи.

```
# Завантаження вхідних даних
input_file = 'data.txt'
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
X, y = data[:, :-1], data[:, -1].astype(np.int)
```

Візуалізуйте вхідні дані, використовуючи чотири маркери різної форми. Нам потрібно перетворити мітки у відповідні маркери, і саме для цього призначена змінна `mapper`.

```
# Відображення вхідних даних на графіку
plt.figure()
plt.title('Входные данные')
marker_shapes = 'v^os'
mapper = [marker_shapes[i] for i in y]
for i in range(X.shape[0]):
    plt.scatter(X[i, 0], X[i, 1], marker=mapper[i],
                s=75, edgecolors='black', facecolors='none')
```

Визначимо кількість найближчих сусідів, які ми хочемо використати.

```
# Кількість найближчих сусідів
num_neighbors = 12
```

Визначимо крок сітки, яку будемо використовувати для візуалізації

```
step_size = 0.01
```

Створимо модель класифікатора методом k найближчих сусідів.

```
# Створення класифікатора на основі методу  $k$  найближчих сусідів
classifier = neighbors.KNeighborsClassifier(num_neighbors,
                                           weights='distance')
```

Навчимо модель, використовуючи тренувальні дані.

Навчання моделі на основі методу k найближчих сусідів

```
classifier.fit(X, y)
```

Створимо поділки, які використовуватимемо для візуалізації сітки.

Створення сітки для відображення меж на графіку

```
x_min, x_max = X[:, 0].min() - 1, X[:, 0].max() + 1
y_min, y_max = X[:, 1].min() - 1, X[:, 1].max() + 1
x_values, y_values = np.meshgrid(np.arange(x_min, x_max,
                                          step_size), np.arange(y_min, y_max, step_size))
```

Виконаємо класифікатор на всіх точках сітки.

Виконання класифікатора на всіх точках сітки

```
output = classifier.predict(np.c_[x_values.ravel(),
                                   y_values.ravel()])
```

Створимо сітку з виділенням кольорів областей для візуалізації результату.

Візуалізація передбачуваного результату

```
output = output.reshape(x_values.shape)
plt.figure()
plt.pcolormesh(x_values, y_values, output, cmap=cm.Paired)
```

Відобразимо навчальні дані поверх колірної карти для візуалізації розташування точок щодо меж.

Накладання навчальних точок на карту

```
for i in range(X.shape[0]):
    plt.scatter(X[i, 0], X[i, 1], marker=marker[i],
                s=50, edgecolors='black', facecolors='none')
```

Задамо граничні значення для осей X та Y та вкажемо заголовок.

```
plt.xlim(x_values.min(), x_values.max())
plt.ylim(y_values.min(), y_values.max())
plt.title('Границы модели классификатора на основе K
          ближайших соседей')
```

Щоб оцінити ефективність класифікатора, визначимо тестову точку даних. Відобразимо на графіку навчальні точки даних разом із тестовою точкою для візуальної оцінки їхнього взаємного розташування.

Тестування вхідної точки даних

```

test_datapoint = [5.1, 3.6]
plt.figure()
plt.title('Тестовая точка данных')
for i in range(X.shape[0]):
    plt.scatter(X[i, 0], X[i, 1], marker=mapper[i],
                s=75, edgecolors='black', facecolors='none')

plt.scatter(test_datapoint[0], test_datapoint[1], marker='x',
            linewidth=6, s=200, facecolors='black')

```

Витягнемо K найближчих сусідів тестової точки даних, використовуючи модель класифікатора.

```

# Вилучення  $K$  найближчих сусідів
_, indices = classifier.kneighbors([test_datapoint])
indices = indices.astype(np.int)[0]

```

Відобразимо на графіку K найближчих сусідів, отриманих на попередньому кроці.

```

# Відображення  $K$  найближчих сусідів на графіку
plt.figure()
plt.title('K ближайших соседей')
for i in indices:
    plt.scatter(X[i, 0], X[i, 1], marker=mapper[y[i]],
                linewidth=3, s=100, facecolors='black')

```

Відобразимо на тому ж графіку тестову точку.

```

plt.scatter(test_datapoint[0], test_datapoint[1], marker='x',
            linewidth=6, s=200, facecolors='black')

```

Відобразимо на тому ж графіку вхідні дані.

```

for i in range(X.shape[0]):
    plt.scatter(X[i, 0], X[i, 1], marker=mapper[i],
                s=75, edgecolors='black', facecolors='none')

```

Виведемо прогнозований результат.

```

print("Predicted output:",
      classifier.predict([test_datapoint])[0])

```

```
plt.show()
```

У процесі виконання цього коду на екрані відобразяться чотири графіки.

Занесіть їх у звіт. Підпишіть що міститься на кожному графіку.

У вікні терміналу визначте, до якого класу відноситься тестова точка.
Дані з терміналу занесіть у звіт.

Збережіть код робочої програми з обов'язковими коментарям під назвою LR_4_task_8.py

Зробіть висновок

Завдання 2.9. Обчислення оцінок подібності

При побудові рекомендаційних систем дуже важливу роль відіграє вибір способу порівняння різних об'єктів, що входять до набору даних. Припустимо, що наш набір даних включає інформацію про користувачів та їх переваги. Для того, щоб щось рекомендувати, ми повинні розуміти, як порівнювати смаки різних людей. І тут першому плані виходять оцінки *подібності* (*similarity scores*). Оцінка подібності дає уявлення про те у якій мірі два об'єкта можуть вважатися аналогічними один одному. Для цієї мети часто використовують оцінки двох типів: евклідові і по Пірсону. В основу евклідової оцінки (метрики) покладено відстань між двома точками даних. Якщо вам необхідно освіжити знання щодо того, що таке евклідова відстань, то загляньте в Вікіпедію (https://ru.wikipedia.org/wiki/Евклідова_метрика). Евклідова відстань не обмежена за величиною. Тому ми беремо відповідне значення та перетворимо його таким чином, щоб нове значення знаходилося в діапазоні від 0 до 1. Якщо евклідова відстань між двома об'єктами велика, то відповідна евклідова оцінка повинна мати невелику величину, оскільки низька оцінка вказує на малу міру подібності між об'єктами. Отже, евклідова відстань обернено пропорційно евклідовій оцінці.

Оцінка подібності за Пірсоном (Pearson score) – це математична міра кореляції двох об'єктів. Для її обчислення використовують коваріацію (covariance) двох об'єктів та їх індивідуальні стандартні відхилення (Standard deviations). Значення цієї оцінки можуть бути змінені в межах від -1 до +1. Оцінка +1 свідчить про високий рівень подібності об'єктів, тоді як оцінка -1 - великі відмінності з-поміж них. Оцінка 0 свідчить про відсутність кореляції між двома об'єктами.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import argparse
import json
import numpy as np
```

Створимо парсер для обробки вхідних аргументів. Ними будуть служити імена двох користувачів та тип оцінки, яка використовуватиметься для обчислення ступеня подібності.

```
def build_arg_parser():
    parser = argparse.ArgumentParser(description='Compute
similarity score')
    parser.add_argument('--user1', dest='user1', required=True,
        help='First user')
    parser.add_argument('--user2', dest='user2', required=True,
        help='Second user')
    parser.add_argument("--score-type", dest="score_type",
        required=True, choices=['Euclidean', 'Pearson'],
        help='Similarity metric to be used')
    return parser
```

Визначимо функцію, що обчислює евклідову оцінку для двох заданих наборів

```
# Обчислення оцінки евклідова відстані між
# користувачами user1 та user2
def euclidean_score(dataset, user1, user2):
    if user1 not in dataset:
        raise TypeError('Cannot find ' + user1 + ' in the dataset')
    if user2 not in dataset:
        raise TypeError('Cannot find ' + user2 + ' in the dataset')
```

Визначимо змінну, яка використовуватиметься для відстеження фільмів, які отримали рейтингову оцінку від обох користувачів.

```
# Фільми, оцінені обома користувачами, user1 та user2
common_movies = {}
```

Витягнемо фільми, які отримали рейтингову оцінку від обох користувачів.

```

for item in dataset[user1]:
    if item in dataset[user2]:
        common_movies[item] = 1

```

У разі відсутності фільмів, оцінених обома користувачами, обчислення оцінки подібності стає неможливим.

```

# За відсутності фільмів, оцінених обома користувачами,
# оцінка приймається рівною 0
if len(common_movies) == 0:
    return 0

```

Обчислимо квадрат різниці між рейтинговими оцінками та використовуємо його для отримання евклідової оцінки.

```

squared_diff = []

for item in dataset[user1]:
    if item in dataset[user2]:
        squared_diff.append(np.square(dataset[user1][item] -
                                       dataset[user2][item]))
return 1 / (1 + np.sqrt(np.sum(squared_diff)))

```

Визначимо функцію, яка обчислює оцінку подібності за Пірсоном для двох заданих користувачів з числа включених до набору даних. У разі відсутності інформації про цих користувачів генерується виняток.

```

# Вычислим коэффициент корреляции Пирсона для user1 и user2
def pearson_score(dataset, user1, user2):
    if user1 not in dataset:
        raise TypeError('Cannot find ' + user1 + ' in the dataset')
    if user2 not in dataset:
        raise TypeError('Cannot find ' + user2 + ' in the dataset')

```

Визначимо змінну, яка використовуватиметься для відстеження фільмів, які отримали рейтингову оцінку від обох користувачів.

```

# Фільми, оцінені обома користувачами, user1 та user2
common_movies = {}

```

Витягнемо фільми, які отримали рейтингову оцінку від обох користувачів.

```

for item in dataset[user1]:
    if item in dataset[user2]:
        common_movies[item] = 1

```

У разі відсутності фільмів, оцінених обома користувачами, обчислення оцінки подібності стає неможливим.

```

num_ratings = len(common_movies)

```

```

# За відсутності фільмів, оцінених обома користувачами,
# оцінка приймається рівною 0
if num_ratings == 0:
    return 0

```

Обчислимо суму рейтингових оцінок усіх фільмів, оцінених обома користувачами.

```

# Обчислення суми рейтингових оцінок усіх фільмів,
# оцінених обома користувачами

user1_sum = np.sum([dataset[user1][item] for item in
                    common_movies])
user2_sum = np.sum([dataset[user2][item] for item in
                    common_movies])

```

Обчислимо суму квадратів рейтингових оцінок усіх фільмів, оцінених обома користувачами.

```

# Обчислення Суми квадратів рейтингових оцінок всіх
# фільмів, оцінених обома користувачами
user1_squared_sum = np.sum([np.square(dataset[user1][item])
                             for item in common_movies])
user2_squared_sum = np.sum([np.square(dataset[user2][item])
                             for item in common_movies])

```

Обчислимо суму творів рейтингових оцінок усіх фільмів, оцінених обома користувачами.

```

# Обчислення суми творів рейтингових оцінок всіх
# фільмів, оцінених обома користувачами

```



```
sum_of_products = np.sum([dataset[user1][item] *
                          dataset[user2][item] for item in common_movies])
```

Обчислимо різні параметри, необхідні обчислення оцінки подібності по Пірсону з допомогою результатів попередніх обчислень.

```
# Обчислення коефіцієнта кореляції Пірсона
Sxy = sum_of_products - (user1_sum * user2_sum /
                        num_ratings)
Sxx = user1_squared_sum - np.square(user1_sum) / num_ratings
Syy = user2_squared_sum - np.square(user2_sum) / num_ratings
```

У відсутності відхилення оцінки дорівнює 0

```
if Sxx * Syy == 0:
    return 0
```

Повертаємо значення оцінки за Пірсоном.

```
return Sxy / np.sqrt(Sxx * Syy)
```

Визначимо основну функцію та розберемо вхідні аргументи.

```
if __name__ == '__main__':
    args = build_arg_parser().parse_args()
    user1 = args.user1
    user2 = args.user2
    score_type = args.score_type
```

Завантажимо рейтингові оцінки з файлу ratings.json у словнику.

```
ratings_file = 'ratings.json'

with open(ratings_file, 'r') as f:
    data = json.loads(f.read())
```

Обчислимо оцінку подібності виходячи з вхідних аргументів.

```
if score_type == 'Euclidean':
    print("\nEuclidean score:")
    print(euclidean_score(data, user1, user2))
else:
```

```
print("\nPearson score:")
print(pearson_score(data, user1, user2))
```

Виконаємо цей код для деяких комбінацій вхідних даних. Припустимо, ми хочемо обчислити евклідову оцінку подібності користувачів David Smith та Bill Duffy.

```
$ python3 compute_scores.py --user1 "David Smith" --user2
"Bill Duffy" --score-type Euclidean
```

Після виконання наведеної команди у вікні терміналу відобразиться інформація.

Інформацію занесіть у звіт.

Щоб обчислити оцінку подібності Пірсона для тієї ж пари користувачів, виконайте наступну команду.

```
$ python3 compute_scores.py --user1 "David Smith" --user2
"Bill Duffy" --score-type Pearson
```

У вікні терміналу відобразиться інформація.

Інформацію занесіть у звіт.

Виконайте аналогічні команди для інших поєднань параметрів

Обчисліть оцінки для

David Smith та Brenda Peterson

David Smith та Samuel Miller

David Smith та Julie Hammel

David Smith та Clarissa Jackson

David Smith та Adam Cohen

David Smith та Chris Duncan

Інформацію занесіть у звіт.

Збережіть код робочої програми з обов'язковими коментарям під назвою LR_4_task_9.py

**Код програми та рисунок занесіть у звіт.
Зробіть висновок**

Завдання 2.10. Пошук користувачів зі схожими уподобаннями методом колаборативної фільтрації

Термін колаборативна фільтрація (collaborative filtering) відноситься до процесу ідентифікації шаблонів поведінки об'єктів набору даних з метою прийняття рішень щодо нового об'єкта. У контексті рекомендаційних систем метод колаборативної фільтрації використовують для прогнозування уподобань нового користувача на підставі наявної інформації про уподобання інших користувачів з аналогічними смаками.

Складаючи прогнози для переваг індивідуальних користувачів, ми використовуємо спільну інформацію про уподобання інших користувачів. Саме тому цей метод фільтрації називається колаборативним.

В даному випадку основне припущення полягає в тому, що якщо дві людини дають однакові рейтингові оцінки деякому набору фільмів, то їх оцінки фільмів з невідомого набору також будуть приблизно однаковими. Знаходячи загальні оціночні судження щодо одних фільмів, ми можемо прогнозувати оцінки щодо інших фільмів. З попереднього завдання ми дізналися, як порівнювати між собою різних користувачів у межах одного набору даних. Ці методики оцінки подібності використовуються для пошуку користувачів зі схожими уподобаннями в нашому наборі даних. Як правило, колаборативне фільтрування застосовують, коли мають справу з наборами даних великого розміру. Методи такого типу можна використовувати в різних областях, включаючи фінансовий аналіз, онлайн-покупки, маркетингові дослідження, вивчення купівельних звичок і т.п.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import argparse
import json
import numpy as np
from compute_scores import pearson_score
```

Визначимо функцію для парсингу вхідних аргументів. У разі єдиним вхідним аргументом є ім'я користувача.

```
def build_arg_parser():
    parser = argparse.ArgumentParser(description=
        'Find users who are similar to the input user ')
    parser.add_argument('--user', dest='user', required=True,
        help='Input user')
    return parser
```

Визначимо функцію, яка знаходитиме в наборі даних користувачів, аналогічних зазначеному. Якщо інформація про вказаний користувач відсутня, генерується виняток.

```
def find_similar_users(dataset, user, num_users):
    if user not in dataset:
        raise TypeError('Cannot find ' + user + ' in the dataset')
```

Ми вже імпортували функцію, необхідну для обчислення оцінки подібності Пірсона. Обчислимо з її допомогою оцінку подібності за Пірсоном між вказаним користувачем та всіма іншими користувачами у наборі даних.

```
# Обчислення оцінки подібності за Пірсоном між
# вказаним користувачем та всіма іншими
# користувачами в наборі даних
scores = np.array([[x, pearson_score(dataset, user,
    x)] for x in dataset if x != user])
```

Відсортуємо оцінки щодо спадання.

```
# Сортвання оцінок за спаданням
scores_sorted = np.argsort(scores[:, 1])[:, :-1]
```

Витягнемо перші num_users користувачів і повернемо масив.

```
# Вилучення оцінок перших 'num_users' користувачів
top_users = scores_sorted[:num_users]
return scores[top_users]
```

Визначимо основну функцію і розберемо вхідні аргументи, щоб витягти ім'я користувача.

```
if __name__ == '__main__':
    args = build_arg_parser().parse_args()
    user = args.user
```

Завантажимо дані з файлу ratings.json, в якому містяться імена користувачів та рейтингові оцінки фільмів.

```
ratings_file = 'ratings.json'

with open(ratings_file, 'r') as f:
    data = json.loads(f.read())
```

Знайдемо перших трьох користувачів, аналогічних користувачеві, вказаному за допомогою вхідного аргументу. Якщо хочете, можете вказати як аргумент іншу кількість користувачів. Виведемо імена користувачів разом із оцінками подібності.

```
print('\nUsers similar to ' + user + ':\n')
similar_users = find_similar_users(data, user, 3)
print('User\t\t\tSimilarity score')
print('-'*41)
for item in similar_users:
    print(item[0], '\t\t', round(float(item[1]), 2))
```

Виконайте цей код і знайдіть користувачів, аналогічних користувачеві Bill Duffy.

```
$ python3 collaborative_filtering.py --user "Bill Duffy"
```

У вікні терміналу з'явиться інформація про подібних користувачів.

Інформацію занесіть у звіт.

Виконайте той самий код і знайдіть користувачів, аналогічних користувачеві Clarissa Jackson.

Інформацію занесіть у звіт.

Збережіть код робочої програми з обов'язковими коментарям під назвою LR_4_task_10.py

Код програми занесіть у звіт.

Зробіть висновок

Завдання 2.11. Створення рекомендаційної системи фільмів

Створіть рекомендаційну систему на основі даних, наданих у файлі ratings.json. У цьому файлі міститься інформація про користувачів та оцінки, дані ними різним фільмам. Щоб рекомендувати фільми конкретному користувачу, ми повинні знайти аналогічних користувачів у наборі даних та

використовувати інформацію про їх переваги для формування відповідної рекомендації.

Створіть новий файл Python та імпортуйте такі пакети.

```
import argparse
import json
import numpy as np
from compute_scores import pearson_score
from collaborative_filtering import find_similar_users
```

Визначимо функцію для парсингу вхідних аргументів. У разі єдиним вхідним аргументом є ім'я користувача.

```
def build_arg_parser():
    parser = argparse.ArgumentParser(description='Find the movie
        recommendations for the given user')
    parser.add_argument('--user', dest='user', required=True,
        help='Input user')
    return parser
```

Визначимо функцію, яка отримуватиме рекомендації для зазначеного користувача. Якщо інформація про вказаного користувача відсутня у наборі даних, генерується виняток.

```
# Отримати рекомендації щодо фільмів
# для вказаного користувача
def get_recommendations(dataset, input_user):
    if input_user not in dataset:
        raise TypeError('Cannot find ' + input_user + ' in the dataset')
```

Визначимо змінні для відстеження оцінок.

```
overall_scores = {}
similarity_scores = {}
```

Обчислимо оцінку подібності між вказаним користувачем та всіма іншими користувачами у наборі даних.

```
for user in [x for x in dataset if x != input_user]:
    similarity_score = pearson_score(dataset, input_user, user)
```

Якщо оцінка подібності менша за 0, переходимо до наступного користувача.

```
if similarity_score <= 0:
    continue
```

Вилучимо список фільмів, що вже отримали рейтингову оцінку від поточного користувача, але ще не оцінених зазначеним користувачем.

```
filtered_list = [x for x in dataset[user] if x not in \
    dataset[input_user] or dataset[input_user][x] == 0]
```

Відслідкуємо зважену рейтингову оцінку для кожного елемента відфільтрованого списку, виходячи з оцінок подібності. Також відстежимо оцінки подібності.

```
for item in filtered_list:
    overall_scores.update({item: dataset[user][item] *
        similarity_score})
    similarity_scores.update({item: similarity_score})
```

У разі відсутності відповідних фільмів, ми не можемо надати жодних рекомендацій.

```
if len(overall_scores) == 0:
    return ['No recommendations possible']
```

Нормалізуємо оцінки на підставі виражених оцінок.

```
# Генерація рейтингів фільмів за допомогою їх нормалізації
movie_scores = np.array([[score/similarity_scores[item],
    item] for item, score in overall_scores.items()])
```

Виконаємо сортування оцінок та отримаємо рекомендації фільмів.

```
# Сортування за спаданням
movie_scores = movie_scores[np.argsort(movie_scores[:, 0])[:, -1]]

# Вилучення рекомендацій фільмів
movie_recommendations = [movie for _, movie in movie_scores]
return movie_recommendations
```

Визначимо основну функцію і проаналізуємо вхідні аргументи, щоб витягти ім'я зазначеного користувача.

```
if __name__ == '__main__':
    args = build_arg_parser().parse_args()
    user = args.user
```

Завантажимо дані про рейтинг фільмів із файлу ratings.json.

```
ratings_file = 'ratings.json'

with open(ratings_file, 'r') as f:
    data = json.loads(f.read())
```

Вилучимо рекомендації фільмів та виведемо результати.

```
print("\nMovie recommendations for " + user + ":")
movies = get_recommendations(data, user)
for i, movie in enumerate(movies):
    print(str(i+1) + '. ' + movie)
```

Знайдемо рекомендації для користувача Chris Duncan.

```
$ python3 movie_recommender.py --user "Chris Duncan"
```

У вікні терміналу з'явиться інформація.

Інформацію занесіть у звіт.

Знайдіть рекомендації фільмів для користувача Julie Hammel.

Інформацію занесіть у звіт.

Знайдіть рекомендації фільмів для користувача Chris Duncan.

Інформацію занесіть у звіт.

Збережіть код робочої програми з обов'язковими коментарям під назвою LR_4_task_11.py

Код програми занесіть у звіт.

Зробіть висновок

Коди комітити на GitHub. У кожному звіті повинно бути посилання на GitHub.

Назвіть бланк звіту СШІ-ЛР-4-NNN-XXXXX.doc

де NNN – позначення групи

XXXXX – позначення прізвища студента.

Переконвертуйте файл звіту в СШІ-ЛР-4-NNN-XXXXX.pdf

Надішліть звіт викладачу.